

LSAB ZIŅAS

Par UNI un LSAB 95 konferenci

2017. gada 4. oktobrī notika LSAB 4. Pilnvaroto konference par godu LSAB 95. Pirmo reizi pilnvaroto konference notika starptautiskās UNI Eiropa 5. Pasta un Loģistikas konferences ietvaros.

Pēc LSAB prezidentes konferences atklāšanas runas un aicinājuma konferences dalībnieki vienbalsīgi pieņēma rezolūciju par taisnīgu atalgojumu pasta sektorā, kuru nosūtīja Ministru prezidentam, Satiksmes ministram un sektora darba devējiem. Tam sekoja uzrunas par sektoram svarīgām tēmām. Konferences otrajā daļā aktīvi norisinājās darbs darba grupās. LSAB pārstāvji puda viedokli darba grupu ietvaros un aktīvi iesaistījās diskusijās ar citu valstu pasta sektora arodbiedrību līderiem. Notika intensīva informācijas un viedokļu apmaiņa, kā arī tika gūtas jaunas idejas.

Pēc konferences noslēguma sekoja svinīgās vakariņas par godu LSAB 95 gadadienai, kur piedalījās 75 LSAB pilnvaroto konferences dalībnieki un viesi. Svinīgās vakariņas pagodināja LBAS

priekšsēdētājs Egils Baldzēns, LVRTC valdes priekšsēdētājs Jānis Bokta, LSAB aktīvisti un 140 starptautiskās konferences dalībnieki.

Konferences finansējumu nodrošināja UNI Global.

Pēc konferences tika ievēlētas UNI Eiropas pasta un loģistikas sektora amatpersonas: prezidents un viceprezidents. Par prezidentu tika ievēlēts Zviedrijas arodbiedrības SEKO pārstāvis Jens Saverstam un par viceprezidenti - Irēna Liepiņa. Tie ir goda amati kā augstākā atzinība par sasniegumiem darbinieku aizsardzībā un arodbiedrību kustības Latvijā un ārvalstīs stiprināšanā un modernizēšanā.

Šajā izdevumā:	Lapa
Par UNI un LSAB 95 konferenci	1
Atsauksmes par konferenci	1
LSAB valdē	2
Pārrunas ar daba devējiem	2
Tikšanās ar biedriem	2-3
Biedru aktivitātes	3-4
Seniori	4-5
Jaunami Latvijā	5-6
Par drošību darba vietā	6-7
Jaunami Eiropā	7-9
Tiesības darba vietā	9
Par mācībām	9-10
Sveicam jubilārus!	11

Atsauksmes par konferenci

Ilze Taldikina: LP AO delegāti bija apmierināti un gandarīti par šāda mēroga Eiropas pasta arodbiedrību saietu Rīgā. Konferences saturs un labvēlīgā gaisotne viennozīmīgi iedvesmo virzīties tālāk arodbiedrību kustībā. Interesanti bija uzzināt citu valstu pieredzi. Vakariņas ar folkloras kopas „Skandinieki” piedalīšanos un LSAB 95 svētku torti bija īpaši jauks šo kopējo svētku noslēgums!

LSAB valdē

2017. gada 10. oktobrī notika LSAB valdes sēde, kurā tika pieņemti svarīgi lēmumi. To skaitā – plānotās apmācības LSAB biedru tālākai izglītošanai un prasmju sekmēšanai un par apmācību uzņēmumos. Ar prieku ziņojam, ka no 2017. gada 24. līdz 25. novembrim LSAB un UNI Global Union rīko apmācības arodbiedrības aktīvistiem. Vairāk informācijas par šo plānoto unikālo pasākumu LSAB ziņu izdevuma beigās.

Vienoti un stipri LSAB!

Pārrunas ar darba devējiem

Pasta sektors

2017. gada 12. oktobrī notika LP un LP AO kopīgā Sociālā fonda sēde. Izskatīšanai tika saņemti 4 iesniegumi, visi no Rīgas reģiona

pasta nodaļām. Sociālā fonda sēdes laikā tika pieņemts lēmums par materiālās palīdzības apmēriem.

Telekomunikāciju sektors

Pateicoties LSAB sagatavotajai vēstulei kopīgie un darbinieku individuālie mērķi tika pārskatīti. 12. oktobrī notika tikšanās ar LTC par Darba kārtības noteikumiem veikal darbiniekiem. LSAB informēja par darbinieku iebildumiem un vienojās par izmaiņām. 13. oktobrī notika tikšanās par “Labumu groza” plānotajām izmaiņām 2018. gadā. LSAB ar LTC grupas pārstāvjiem

tikties atkārtoti, lai aizstāvētu darbinieku intereses. Pēc vairāku mēnešu ilgušām pārrunām starp LSAB un CS 18. oktobrī tika parakstītas izmaiņas koplīguma nosacījumos saistībā ar nosacījumiem ārzemnieku nodarbināšanai. Izmaiņas tika parakstītas ar termiņu uz 1 gadu un skars tikai darba ņēmējus-ārvalstniekus.

Tikšanās ar biedriem

2017. gada 23. oktobrī LSAB prezidente Irēna Liepiņa un LP AO līdzpriekšsēdētāja Jana Kursiša devās uz Cēsīm pie Cēsu pasta arodbiedrības priekšsēdētājas Marutas Eizentāles. Brauciena mērķis bija pieredzes apmaiņa un īpašā LSAB 95 pateicības raksta pasniegšana, atzīmējot Marutas Eizentāles arodbiedrības biedru rindās pavadītos 59 gadus. Maruta ir vairākas reizes apbalvota par viņas nesavtīgo darbu biedru labā gan nozarē, gan Latvijas Brīvo arodbiedrību savienībā. Maruta ir labsirdīga, dāsna, darbīga un inteliģenta. Viņas lielākais prieks ir cilvēkiem palīdzēt un atbalstīt.

Šķiet, Maruta iemieso moderno japāņu mācību – ikigai – būt kustībā un darboties savai un līdzcilvēku laimei. LSAB var lepoties ar tādiem arodaktīvistiem kā Maruta Eizentāle! Šobrīd LSAB ir mērķis apkopot vērtīgāko pieredzi un ieviest to dzīvē ar visu iespējamo enerģiju un entuziasmu biedru darba apstākļu uzlabošanai Latvijā!

Paldies Marutai Eizentālei par 59 gadus ilgo ieguldījumu LSAB darbībā !

Darbojamies aktīvi! Pricēšos par biedru idejām LSAB izaugsmei uz irena@lsab.lv.

Maruta par vizīti

Gribu izteikt vislielāko pateicību par sirsnīgo apmeklējumu - esmu patiesi pārsteigta un pateicīga par izrādīto uzmanību. Secinājums viens – pat šādi nelieli apmeklējumi veicina arodbiedrības biedru uzticību LSAB – tas ir mans viedoklis un tā liecina pieredze. Vēlreiz paldies par atbalstu!

Ar cieņu,

Maruta Eizentāle

Biedru aktivitātes

Par ekskursiju uz Grodņu Baltkrievijā

No 2017. gada 21. līdz 22. oktobrim LP AO rīkoja ekskursiju uz Baltkrievijas pilsētu Grodņu. Ekskursijā piedalījās biedri ar ģimenes locekļiem, kopskaitā 34. Diemžēl laika apstākļi mūs nelutināja, tomēr pateicoties vietējai gidei Allai guvām daudz jauku iespaidu par šo pilsētu, tās apkaimi un vēsturi.

Ar cieņu,

Ilze Taldikina, LP AO līdzpriekšsēdētāja

Rudens dienas Grodņā

No 2017. gada 30. septembra līdz 1. oktobrim Rēzeknes – Krāslavas AO organizēja ekskursiju uz Baltkrieviju. Programmā paredzēta tikšanās ar vienu no skaistākajām Baltkrievijas pilsētām – Grodņu, kurā saglabājušies senatnes pieminekļi: Vecā un Jaunā pils, kā arī 12. gadsimta Koložas baznīca.

Apmeklējām Grodņas lepnumu – Farnas baznīcu un redzējām vēl daudzus objektus. Iepazināmies ar unikālu 19. gadsimta pirmās puses hidrotehnisko objektu – Augustovas kanālu, vizinājāmies ar kuģīti un izbraucām caur slūžām. Vienreizēji! Tika apmeklēti arī kultūrvēsturiskais komplekss “Grodņas cietoksnis – partizānu nometne”, komplekss “Korobčici”, kur varēja ieraudzīt kara liecības, kā arī pastaigāties pa skaistu parku,

pavizināties diližansā. Interesanti un aizraujoši! Kolēģu vārdā pateicos mūsu arodbiedrībai par atbalstu.

Ar cieņu,

Jeļena Novikova, Rēzeknes – Krāslavas AO priekšsēdētāja

Ekskursija uz Rendu

Gatavojoties Latvijas valsts simtgadei, VAS ES arodorganizācijas 14 biedri devās izziņošā ekskursijā uz Kurzemi, lai pilnveidotu zināšanas un uzturētu patriotisko garu. Rendā izveidots viens no lielākajiem Latvijas nacionālās pretošanās kustības muzejiem Latvijā.

Latvijas nacionālās pretošanās kustībai laika posmā no 1940. līdz 1990. gadam ir nozīmīga loma Latvijas valsts vēsturē. Kurzemes nacionālo partizānu muzejā Rendas pagasta „Viesturos” apkopoti materiāli par spilgtākajām pretošanās kustības epizodēm Kurzemes pusē un Latvijā. Muzejā ir simtiem priekšmetu, kas liecina par nacionālās pretošanās kustību. Muzeja ekspozīcija vēsta par pretošanos abām okupāciju varām, taču centrālā uzmanība veltīta nacionālo partizānu karam. Pēc ekskursijas dalībnieki bija nacionāli pacilāti un gandarīti par iegūtajām zināšanām un kopīgi pavadīto laiku. Latvijas galvenā vērtība ir tās cilvēki, kuri ziedojuši savu

dzīvi un dzīvību neatkarīgas valsts tapšanā un pastāvēšanā, ar ikdienas darbiem veido tās tagadni un kopā ar jauno paaudzi liek pamatus rītdienai.

"Mēs būsim lieli tik, cik mūsu griba!" – Rainis

Ar cieņu,

Guntars Sviķis

VAS ES AO priekšsēdētājs

Seniori

Seniori apmeklē teātri

Ar LSAB atbalstu seniori oktobrī apmeklēja divas jaunas teātra izrādes – 2017. gada 1. oktobrī Dailes teātrī traģikomēdiju "Svinības" un 14. oktobrī Nacionālajā teātrī drāmu "Trīs māšas. Refleksija".

Senioru brauciens pa Daugavu un uz Sēliju

Pateicoties LSAB atbalstam, grupiņa senioru devās ekskursijā skatīt pirmos rudens krāsojumus dabā pie Daugavas un Sēlijā.

Neaizmirstams bija brauciens ar kuģi pa Daugavu, kur apskatījām tās krastus pie un ap bijušo Staburagu. Pastaigājām pa labiekārtoto Vīgantes parku Daugavas krastā. Tālāk braucām uz Sēlijas centru - Viesīti. Tur pabijām mazā bāniša muzeja kompleksā un Paula Stradiņa skolā - muzejā. Pēc tam sekoja uzkāpšana seno sēļu kulta vietā - Ormaņkalnā, kur pavērās ļoti skaists skats. Pēc tam uzkāpām Knāvu pilskalnā. Pabijām

arī pie paša Saukas ezera. Ekskursijas noslēgumā ciemojāmies pie saimnieces Elkšņu pagastā, kura pēc senām receptēm ražo cigorinu un ozolziļu kafiju.

Ekskursija uz Latvijas Nacionālās Operas un Baleta namu

2017. gada 25. oktobrī LSAB seniori devās ekskursijā uz Latvijas Nacionālās Operas un Baleta namu.

Kopā ar gidu izstaigājām dažādas telpas un izzinājām Operas un Baleta vēsturi. Mums bija iespēja pabūt uz skatuves, aizskatuvē, baleta mēģinājuma telpā un prezidenta ložā. Izstaigājām arī jauno piebūves daļu ar mazo zāli, kā arī citas telpas, kur izrāžu skatītājs parasti nevar tikt. Interessants bija stāstījums par ēkas remontu – apzeltīto detaļu apstrādei

izmantots 4 kg zelta plāno plāksnīšu. Pēc ekskursijas devāmies uz "Cafe Opera", lai nobaudītu šampanieti, kūku un kafiju.

Cieņā,

Aija Daukste

LSAB senioru padomes priekšsēdētāja

Jaunami Latvijā

Par NTSP sēdi

Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes (NTSP) sēdē 2017. gada 10. oktobrī LBAS puda neizpratni par to, ka nākamā gada valsts budžetā nav ietverta virkne jautājumu, par ko iepriekš vienojušies sociālie partneri un valdība. Pēc finanšu ministres prezentācijas par 2018. gada budžetu, LBAS norādīja, ka prezentācijā daži uzstādījumi neatbilst iepriekš lemtajam.

LBAS priekšsēdētājs Egils Baldzēns uzsvēra, ka sociālo partneru un valdības paveiktais kopumā vērtējams pozitīvi, tomēr ir atsevišķi jautājumi, kurus vēl jārisina. Uz trūkumiem norādīja arī Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrība un Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība. LBAS neliek šķēršļus budžeta pieņemšanai, tomēr sociālie partneri vēlas

novērst trūkumus un pilnveidot 2018. gada budžetu.

NTSP nolēma, ka par minētajiem jautājumiem vēl notiks diskusijas NTSP apakšpadomēs un Saeimas komisijās – atbildīgās ministrijas kopā ar sociālajiem partneriem sagatavos priekšlikumus minēto trūkumu novēršanai.

Vēl LBAS puses pārstāvji NTSP sēdē norādīja uz ārkārtīgi novēloto materiālu iesniegšanu pirms NTSP sēdes un aicināja uzlabot šo būtisko valsts institūciju neizdarību.

Ģenerālvienošanās par minimālās algas līmeņiem

Lai mazinātu ēnu ekonomikas īpatsvaru Latvijas darba tirgus nozarēs, rosina noteikt minimālo algu līmeņus profesijās vai līdzīgu profesiju grupās katrā nozarē.

Minimālo algu līmeņi atbilstoši profesijām vai līdzīgu profesiju grupām tiek noteikti, vērtējot reālo situāciju darba tirgū. Minimālie algu līmeņi, noslēdzot ģenerālvienošanos, iegūst obligāto raksturu.

Eiropas valstīs minimālo algu līmeņi tiek izmantoti kā efektīvs instruments darbinieku tiesību aizsardzībai, kā arī kvalificēta un

motivēta darbaspēka atbalstīšanai. Vienlaicīgi minimālo algu līmeņi kalpo cīņai ar ēnu ekonomiku, aplokšņu algām un sekmē valsts ilgtermiņa attīstību.

Ja šāda veida pasākumi tiek īstenoti, no darba ņēmēja skatupunkta pilna nodokļu nomaksa sniedz papildu sociālās garantijas, īpaši nelaiemes gadījumu vai darba tiesisko attiecību izbeigšanas gadījumā. Savukārt, vērtējot priekšlikumu no nozaru uzņēmumu perspektīvas, tas nodrošinās godīgāku konkurenci. Ieviešot minimālo algu līmeņus nozarē, mazināsies priekšrocības tiem

uzņēmumiem, kuri strādā negodprātīgi un maksā aploksņu algas, un līdz ar to spēj piedāvāt zemākas pakalpojuma cenas.

Nozares darba devēju un arodbiedrību vienošanās par atalgojumu ietver arī

jautājumus par virsstundu apmaksas kārtību. Atgādinām, ka LSAB, sadarbībā ar LBAS un pārstāvēto nozaru darba devējiem šobrīd veic nepieciešamās darbības, lai panāktu šādas ģenerālvienošanās noslēgšanu arī sakaru nozarē.

Cienīga darba diena

Cienīgam darbam jābūt ikviena cilvēka dzīves sastāvdaļai – darbinieku, darba devēju un valdības. Cienīgs darbs ir cienīgas dzīves pamats, iespēja nopelnīt iztiku un dot ieguldījumu sabiedrībā. Cienīga darba ienaids ir un vienmēr ir bijusi korporatīvā alkatība. Pēdējos gados peļņa pieaug, bet algu samazināšanās ir proporcionāla peļņas izaugsmei.

Dažās valstīs McDonald's ir cienīgi darba devēji, bet citās – nav. Dānijā tas vienojas ar visiem darbiniekiem, maksā vairāk nekā EUR 15 par stundu, garantē noteiktas darba stundas mēnesī, maksā vairāk par virsstundām un piedāvā apmaksātu atvaļinājumu, kas pārsniedz likumā noteiktās minimālās prasības. Savukārt Anglijā

McDonald's nav darba koplīguma ar darba ņēmējiem, un viņi nepiedalās sarunās ar arodbiedrībām par darba apstākļiem. Tā rezultātā darba samaksa ir zemāka, nulles stundu līgumos nav uzskaitītas stundas lielai daļai darba ņēmēju un netiek maksāts par virsstundām.

2017. gada 7. oktobrī – Cienīga darba dienā – arodbiedrības prasa izbeigt korporāciju alkatību un iestājas par darba samaksas pieaugumu visā pasaulē. Lai sasniegtu šo darba samaksas pieaugumu, mums ir vajadzīgas stipras arodbiedrības, kas apsēžas pie galda kopā ar darba devējiem, lai kopīgi vienotos par darba samaksu un nosacījumiem. Tas ir labākais, ko ir pelnījuši darbinieki!

Par drošību darba vietā

Pētījumi liecina – Latvijā vidējais mūža ilgums ir viens no īsākajiem visā Eiropas Savienībā. Starp galvenajiem faktoriem – lielais darbinieku īpatsvars, kas ik dienu strādā smagos, veselībai kaitīgos darba apstākļos, kā arī ir regulāri pakļauti stresam. Latvijā uzņēmējdarbība lielākoties tiek veidota uz darbinieku veselības un dzīves ilguma rēķina.

Novērojama tendence kopējam nelaimes gadījumu skaitam darbā palielināties. Letālo nelaimes gadījumu skaits uz 100'000 darbiniekiem Latvijā ir divas reizes lielāks par vidējo ES! Lielākā daļa nelaimes gadījumos cietušo un bojāgājušo ir darbinieki ar mazāko stāžu – līdz vienam gadam. Latvijā novērojamā biedējoša aina – katras 11 dienas nelaimes gadījumos darba vietā iet bojā kāds darbinieks. Ik pēc 11 stundām kādam darbiniekam tiek reģistrēta

arodslimība. Ik pēc nepilnām 6 stundām kāds nodarbinātais cieš nelaimes gadījumā darbā.

Šī stāvokļa uzlabošanas nolūkā ir īpaši svarīgi pašiem darbiniekiem pārliecināties, ka darba devējs ievēro likumā noteiktās prasības par darba drošību. Svarīgi, ka katrā uzņēmumā ir vismaz viens darbinieks, kas ir īpaši apmācīts darba aizsardzības jautājumos.

Lai mazinātu riskus darba vietā, ir svarīgi veikt veselības pārbaudes. Arī regulāra pārstrādāšanās var nodarīt kaitējumu veselībai. Kaut arī minētās darba organizācijas prasības var sākotnēji šķist visnotaļ nenozīmīgas, liela stresa ietekme, pārstrādāšanās un veselībai kaitīgi darba apstākļi ir vieni no galvenajiem iemesliem, kāpēc darba vietās Latvijā bieži vien valda darbiniekiem nelabvēlīgi apstākļi. Esi modrs un iestājies par savām tiesībām!

VDI semināra atziņas

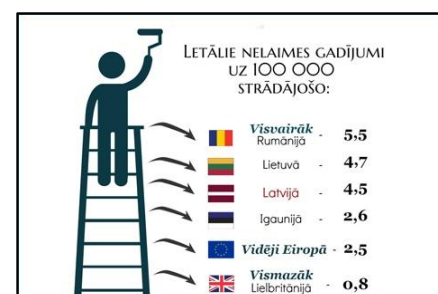
Nesen notikušajā Valsts darba inspekcijas konferencē uzņēmumu pārstāvji uzsvēra daudzos pozitīvos aspektus, ko nodrošina efektīva darba aizsardzības politika un strādnieku iesaistīšana darba vides uzlabošanā. Tā kā darba ņēmēji darba vietās pavada ilgu laiku, tieši viņi spēj viegli noteikt, kur ir nepieciešami uzlabojumi.

Darba devēji dalījās ar vērtīgu pieredzi darba vides drošības uzlabošanā. Gadījumā, ja darbinieki pamana kādu potenciāli bīstamu situāciju, vairāki darba devēji ir ieviešuši speciālas ziņojumu veidlapas, kuras darbinieki tiek aicināti aizpildīt. Šāda darbinieku iesaiste ievērojami sekmē darba vietas drošību, kā rezultātā iegūst arī paši nodarbinātie.

Lai motivētu darbiniekus ziņot par šādām problēmām, darba devējs nosaka konkrētu mērķi, un no mērķa izpildes ir atkarīgs ikmēneša piemaksas apmērs. Par katru

apstiprinātu un ieviestu ieteikumu, konkrētā struktūrvienība saņem finansiālu atlīdzību, kas tiek izlietota kopīgu atpūtas un komandas saliedēšanas pasākumu organizēšanai. Turklāt, lai darbinieki ik dienu ievērotu šādas situācijas, tieši ar drošības jautājumu izskatīšanu tiek sāktas rīta sapulces.

Šīs pieejas rezultātā tiek īstenoti svarīgi drošības pasākumi uzņēmumos, jaunu problēmu izskatīšana un organizētas darbinieku apmācības par drošību darba vietā. Atceries – ievērojot drošību darba vietā, Tu saudzē savu veselību! Turklāt, īstenojot aizsardzības veicināšanas pasākumus, ir iespējams arī iedzīvināt uzņēmuma iekšējo kultūru, kur darbinieki no sirds rūpējas viens par otru.

Jaunami Eiropā

Par stiprāku Eiropas Sociālo tiesību pilāru

Trīspusējā sociālajā samītā, piedaloties EK prezidentam J. C. Juncker un Eiropadomes priekšsēdētājam D. Tusk, Igaunijas premjerministram, kā arī Bulgārijas, Igaunijas un Austrijas nodarbinātības ministriem – ETUC ģenerālsēkretārs aicināja strauju jauna un ambicioza Eiropas Sociālo tiesību pilāra izsludināšanu, kā arī ierosināja virkni iniciatīvu. To vidū:

- 1) Risināt algu atšķirības problēmu starp Austrumiem un Rietumiem;
- 2) Jaunu pieeju digitalizācijas un citu izaicinājumu prognozēšanai un pārvaldīšanai;
- 3) Nodrošināt labāku migrantu un bēgļu integrāciju darba tirgū.

Pilārs ir politiska apņemšanās un sniedz norādījumus dalībvalstīm un ES iestādēm. Arodbiedrības risina problēmas, ar kurām saskaras Eiropa, un sadarbojas ar citiem, lai īstenotu risinājumus. Mēs vēlamies radīt pārmaiņas, no kurām ieguvējs ir darbinieks.

Cilvēki, kas strādā ES austrumu reģiona valstīs, saņem mazāk nekā pusi no vidējās darba algas ko saņem Rietumeiropas valstīs. Mazinot algu atšķirību, tiktu celta produktivitāte, definēti minimālās algas mērķi, virzīts sociālais dialogs un motivēta pārrunu vešana starptautiskos uzņēmumos.

Saskaroties ar globalizāciju, digitalizāciju un darba mainīgo raksturu, mūsu sociālajām sistēmām ir jāmainās, bet jāaglabā stabilitāte. Vienlīdzība, taisnīgums un atbalsts neaizsargātajiem ir tieši tas, kam Eiropa tic un kas padara Eiropu unikālu.

Arī LSAB atzinīgi vērtē šo ES priekšlikumu, jo ārzemju kolēģu pieredze liecina, ka darba devēji arvien biežāk izmanto visdažādākās nestandarta nodarbinātības formas, kā rezultātā cieš darbinieki, savukārt no darba devēju pleciem tiek novelts pamatīgs slogs. Ņemot vērā, ka šādas jaunas nodarbinātības formas bieži vien netiek pakļautas tikpat stingram tiesiskajam regulējumam, salīdzinot

ar parastiem darba līgumiem, darba ņēmēju sociālās aizsardzības līmenis ir krietni vājāks.

Tieši tāpēc LSAB vēlreiz uzsver, ka iestāšanās arodbiedrībā darbiniekam nodrošina drošu aizsardzību pret darba devēju alkatību, kuru interesēs nodarbināto tiesības un labklājība ne vienmēr tiek vērtēta pietiekoši augstu.

Rīcība dzimumu līdztiesības jomā

ETUC nāk klajā ar novērojumiem attiecībā uz sūdzībām par algu atšķirību vīriešiem un sievietēm, un sieviešu pārstāvniecību kompāniju valdēs. Minētās sūdzības satur svarīgas prioritātes – algu starpības vīriešiem un sievietēm samazināšana un palielināt sieviešu pārstāvniecību kompāniju valdēs privātajos un publiskajos uzņēmumos.

Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta (EIGE) jaunākā dzimumu līdztiesības indeksa publikācija liecina par nelieliem uzlabojumiem dzimumu līdztiesības jomā Eiropā kopš 2015. gada. Indeksā secināts, ka joprojām jāvirzās, lai panāktu pilnīgu vīriešu un sieviešu vienlīdzību darba, laika resursu, finanšu līdzekļu, zināšanu un ietekmes ietvaros. Indeksa parādītais lēnais progress

liecina, ka dzimumu līdztiesība nav sasniegta vairākās svarīgās jomās un ka starp dalībvalstīm vērojamas ievērojamas atšķirības, jo dažas valstis turpina ieguldīt dzimumu līdztiesības politikā, turpretī daudzas to ir atstājušas novārtā.

ETUC sagaida, ka Eiropas Komisijas turpmākajā darba plānā tiks iekļauti jautājumi par dzimumu līdztiesību. Ir nepieciešama visu dalībvalstu vienota rīcība, ne tikai dažu atsevišķu valstu ieguldījums nevienlīdzības mazināšanā.

LSAB ir noteikusi dzimumu nevienlīdzības mazināšanu par vienu no savām prioritātēm un atbalsta vienotu ES un ETUC rīcību šajā jomā.

Brīdina par spēku nevienlīdzību

Kaut arī jaunā starptautiskā tirdzniecības līguma – TiSA – pārrunas šobrīd ir apstājušās, ir jāapzinās iespējamie draudi, jo vienošanās aptvers daudz vairāk, nekā sākotnēji varētu šķist. Skriešanas apavu pāris ar mikroshēmu, kas reģistrē informāciju par valkātāja veselību (piemēram, sperto soļu skaitu, sirdsdarbības ātrumu, u.c.) saskaņā ar TiSA tiktu uzskatīts par pakalpojumu, un tādējādi to nevarētu regulēt. Sļepenās TiSA pārrunas vada ietekmīgs korporatīvais lobijs. UNI pārstāve atzina, ka e-komercija ir 21. gadsimta jaunais Zīda ceļš un ka TiSA cenšas veicināt e-komerciju par jebkuru cenu. Ir skaidrs, ka TiSA rezultātā ciestu darba ņēmēji, arodbiedrības un patērētāji. Korporāciju vēlmes aizēnotu sabiedrības vajadzības, nevienlīdzība starp dažādām valstīm aizvien vairāk pastiprināsies.

UNI teica, ka TiSA nepievērstu uzmanību "lokalizācijas prasībām" – nepieciešamībai uzņēmumam atrasties valstī, kurā tiek sniegts pakalpojums. Lokalizācija aizsargā klientus, jo klientus pasargā attiecīgās valsts tiesību akti, bet to neparedz TiSA. Turklāt, vienāda attieksme nozīmētu atvieglotumu režīma atcelšanu, ļaujot starptautiskajiem uzņēmumiem ienākt tirgū un pārņemt to – vietējam uzņēmumiem nav izredžu izdzīvot, tiks iznīcinātas daudzas darba vietas. Vēl viens TiSA radīts apdraudējums – tās ietekme uz privātās dzīves neaizskaramības tiesībām. UNI brīdina – Amerikas Savienotās Valstis iestājas par datu brīvas plūsmas principu, kur valstij, kurā atrodas datu serveris, pieder šie dati. Tas nepārsteidz, jo 90% datu serveru atrodas ASV!

Tiesības darba vietā

Tiesības uz privātumu darba vietā – pareizais balanss

Eiropas Cilvēktiesību tiesa (ECHR) ierobežo darba devēju tiesības pārraudzīt darbinieku e-pastus – tas ir iespējams, ja darbinieki par to tiek iepriekš brīdināti. ECHR mudināja valdības spert tālākus soļus, lai novērstu šādus privātuma tiesību pārkāpumus, kā arī rosināja uzņēmumiem izmantot saudzīgākus pārraudzīšanas veidus.

Lietā tika izskatīta kāda Rumānijas pilsoņa sūdzība. Viņa darba devējs aizrādīja, ka saskaņā ar darba vajadzībām izveidotā profila datiem, darbinieks bija sarakstījies ar savu brāli un laulāto par personiskiem tematiem. ECHR lēma, ka minētā darbinieka tiesības uz privātumu tika pārkāptas. Vairs

nepietiks ar to, ka darba devēji sagatavo vispārīgu politiku, kas atļauj darbinieku pārraudzību – informācijai jābūt detalizētai, norādot kad un kādos apstākļos darbinieki tiks pārraudzīti, kādos nolūkos ievāktā informācija tiks izmantota.

Tikai dažas ES dalībvalstis – Austrija, Lielbritānija, Somija, Luksemburga, Portugāle un Slovākija – strikti regulē privātumu darba vietā. Tomēr lielākā daļa ES valstu nosaka, ka darbinieki ir iepriekš jābrīdina par šādu pārraudzību. Tiesa noteica, ka dalībvalstīm jānodrošina uzraudzība, kas ir atbilstoša, un netiek pieļauta privātuma tiesību pārkāpšana.

Par mācībām

Par digitalizācijas ietekmi uz nodarbinātību

Mēs esam ceturtās digitālās revolūcijas vidusposmā, tādēļ LBAS rīkoja diskusiju "Nodarbinātība digitalizācijas ietekmē". Diskusijas mērķis – apzināt digitalizācijas ietekmi uz nodarbinātību un darba attiecībām, uzņēmumu darbību un datu drošību. LBAS priekšsēdētājs Egils Baldzēns uzsvēra, ka jauno tehnoloģiju pārmaiņas ir ar zināmu izaicinājumu, iespēju un arī draudu pieskaņu, jo šo procesu rezultātā varētu būt apdraudēti 35% līdz 47% darba vietu. Arodbiedrības vienmēr uzsver – jā rūpējas, lai sabiedrība būtu solidāra un lai tā nodrošinātu attīstības iespējas visiem cilvēkiem. Digitalizācija dod iespēju cilvēkam no liela attāluma piedalīties Latvijas ekonomikā, tas rada pavisam citas attiecības darba vietā – tā var būt māja un pavisam cita pasaules mala. LBAS priekšsēdētāja vietniece un LSAB prezidente Irēna Liepiņa norādīja, ka digitalizācijai vajadzētu būt sabiedrības ieguvumam nevis biedam. Darbinieki ir "ierauti" arvien ātrākā tehnoloģisko izmaiņu procesā, tāpēc sociālais dialogs un darbinieku aizsardzība ir tik aktuāli kā vēl nekad. Arodbiedrības loma digitalizācijas ietvaros ir nosargāt darbinieku tiesības un

intereses un attīstīt pat vēl augstākā līmenī. Digitalizācijas ietvarā ir svarīga arī darbinieku saliedētība un kolektīvā balss efektīvai interešu aizsardzībai. *Digitalizējamies sociāli atbildīgi!*

Diskusijā tika dota iespēja arī smelties iedvesmu un mācīties no citu uzņēmumu labās prakses, jo pasākumā piedalījās arī LMT, Latvijas Finieris un Lattelecom pārstāvji. Visbeidzot, Andis Burkevics, zvērināts advokāts, personas datu aizsardzības speciālists, diskusijas dalībniekus informēja par Vispārīgās datu aizsardzības regulas ietekmi uz darbinieku

datu apstrādi. Šī bija pirmā LBAS diskusija par digitalizāciju, kurā piedalījās arī 2

pārstāvji no LSAB. Bet šo aktuālo tēmu LBAS turpinās apspriest arī turpmāk.

Nacionālais attīstības plāns 2020 – pusceļā

2017. gada 27. oktobrī konferencē par Latvijas Nacionālo attīstības plānu piedalījās I. Liepiņa (LSAB prezidente un LBAS priekšsēdētāja vietniece), uzstājoties IV sadaļā par sabiedrības saliedētību. Konferences mērķis ir novērtēt paveikto un darāmo valsts stratēģisko mērķu sasniegšanā, apspriestu rīcībpolitikas izvēles turpmākajiem trim gadiem un iezīmētu izaicinājumus valsts attīstībai nākotnē – pēc 2020. gada. Pārresoru koordinācijas centrs rīko konferenci-diskusiju politiķiem, nozaru

politiku veidotājiem un ekspertiem, uzņēmējiem, pētniekiem, žurnālistiem un sabiedriski aktīviem Latvijas iedzīvotājiem. Vērtīgs seminārs par Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2020. Arodbiedrību skatījumā viena no svarīgākajām sadaļām ir cienīgs darbs Latvijā, proti, taisnīgs atalgojums, darba vides uzlabošana, darba un ģimenes dzīves savienošana iespējas, vienlīdzība un organizēšanās arodbiedrībās, brīvība un atbalsts sociālajam dialogam un koplīgumiem.

Sveicam jubilārus!

Sveicam oktobrī un novembrī

2. oktobris	Jana Kursiša
2. oktobris	Ineta Makare
3. oktobris	Guntis Leitis
8. oktobris	Irēna Liepiņa
9. oktobris	Sandra Apine
9. oktobris	Līgita Brahmane
11. oktobris	Tatjana Šalkovska
17. oktobris	Silvija Vanceviča
18. oktobris	Vija Šūpola
24. oktobris	Inese Kļaviņa
14. novembris	Mārīte Grigorenko
19. novembris	Dace Purmale
27. novembris	Jeļena Novikova

Apļa jubilejas LP AO

16. oktobris	Inta Orlova
18. oktobris	Zinaīda Efanova
30. oktobris	Inga Briede
8. novembris	Mārīte Liepiņa
9. novembris	Anna Kuzmane
10. novembris	Alda Ose
11. novembris	Lolita Kalniņa
15. novembris	Zofiya Zhitinskaya
16. novembris	Taiga Ludevika
20. novembris	Ginta Sarmule

Vēlam visiem gaviļniekiem veselību, laimi, mīlestību un panākumus!

Ar patiesu cieņu,

LSAB prezidente Irēna Liepiņa

Seminārs ar UNI ekspertu Erkan Ersoy

KAS?

LSAB un UNI organizē semināru par komunikāciju eksperta Erkan Ersoy vadībā. Semināra laikā tiks stāstīts par efektīvu darbinieku komunikāciju mērķu sasniegšanai. Paredzēta aktīva dalībnieku iesaiste, lomu spēles un kafijas pauzes enerģijai!

Semināra valoda – angļu ar tulkojumu latviešu valodā.

KAD?

2017. gada 24. un 25. novembrī.

KUR?

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības mācību telpās Bruņinieku ielā 29/31, Rīgā.

KĀ PIETEIKTIES?

Raksti uz niklavs@lsab.lv un tiekamies seminārā!

JAUTĀJUMI?

Sazinies ar LSAB biroju jebkādu tālāku jautājumu gadījumā.

BŪSIET MĪĻI GAIDĪTI SEMINĀRĀ!

